

A LA FI, 200 ANYS DESPRÉS, L'ANY DE CAVANILLES

Antoni Aguilera

Pocs científics valencians han gaudit del reconeixement –quasi millor coneixement–, que ha tingut Antoni Josep Cavanilles, valencià del XVIII que ha quedat en la història pels seus èxits en el camp de la botànica. Malgrat la importància de la figura de Cavanilles, no solament per la projecció internacional de la seua obra, sinó també pel llegat que suposa la seua aportació sobre el “Reyno de Valencia”, com ha estat destacat en la premsa valenciana els darrers anys, les celebracions d’algunes efemèrides en relació amb Cavanilles han passat pràcticament desapercebudes, llevat d’algunes publicacions o exposicions relacionades.

En aquesta ocasió, institucions com la Conselleria de Territori i Habitatge, la Reial Societat Econòmica d’Amics del País i la Universitat de València han promogut una celebració conjunta sota una marca i un lema unitari. El Jardí Botànic fou el primer a obrir foc, encara que està previst que el punt d’inici de les celebracions oficials siga el 10 de maig, coincidint amb l’aniversari dels dos segles de la mort de Cavanilles. Serà un any farcit d’esdeveniments recordant aquest prevere d’origen valencià.

En realitat, un dels millors homenatges de què ha estat objecte la figura de Cavanilles ha estat la creació, l’any 1998, de l’Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, un centre capdavanter en diversos camps de la biologia que aglutina mig centenar d’investigadors provinents de les facultats de Biologia i Farmàcia. Una de les grans riqueses de l’Institut és la seua capacitat per a escometre qualsevol qüestió relativa a la biodiversitat des de múltiples òptiques. Dels gens als ecosistemes, passant per la morfologia, la taxonomia, la conducta, la fisiologia, la paleontologia, etc. quasi qualsevol aspecte és susceptible de recerca a l’Institut i, fent un pas més enllà, també hi tenen cabuda la divulgació i l’aplicació de la ciència.

No ens ha d’estranyar que un dels actes científics més importants en les celebracions de l’any de Cavanilles haja estat el desenvolupament de la primera jornada científica de l’Institut Cavanilles, la qual fou acollida, en aquest any singular, pel Jardí Botànic de la Universitat. Fou una autèntica jornada de descobriment, fins i tot de sorpreses en la mesura que es donaren a conèixer públi-

**«RECORDEM ARA
CAVANILLES, I IMITEM-LO
EN ALLÒ QUE EL VA FER
GRAN: EL CULTIU DE LA
PASSIÓ PER LA CIÈNCIA»**

cament les diferents línies d’investigació que hostatja l’institut. Un exemple per a altres instituts, en boca del rector, Francisco Tomás, i del vicerector de política científica, Manuel Costa, que obriren la jornada.

Però no és això tot el que cal esperar de les celebracions de l’any Cavanilles, perquè des del Jardí Botànic s’ha preparat un any farcit de congressos, conferències, cursos, concerts, publicacions, itineraris cavanillesians pel jardí, exposicions, audiovisuals, i, per primera vegada, un cicle d’excursions que tractaran de resseguir les passes de Cavanilles.

Per al més de maig gaudirem d’un cicle de conferències, titulat “L’herència de Cavanilles”, al voltant de la temàtica cavanillesiana. Els experts tractaran no solament la seua obra, que crida l’atenció tant per la gran aportació al món de la ciència com per la seua funció divulgadora, sinó també el context en què visqué, una Europa que l’emboïllà en un moment històric que, de segur, el condicionà i a la vegada l’enriquí.

En la vida de l’il·lustre erudit valencià hi hagué alguns fets que marcaren la seua vida, però el més remarcable fou el seu trasllat amb la casa de l’Infant amb motiu del nomenament del duc com a ambaixador a París. Allí fou on entrà en contacte amb una ciutat on bullia la ciència i la cultura, i on conegué André Thouin, que li ajudà a endinsar-se en el món de la botànica. En la ciutat del Sena va ser on descobrí la seua passió, la botànica.

No obstant això, en la figura de Cavanilles es dona un fet ben curiós, i és que la seua obra més popular i coneguda a València és un recorregut per la història natural, geografia, agricultura, població i fruits del reialme valencià, mentre que el punt àlgid de la seua vida científica l’assoleix amb la botànica. Resulta veritablement admirable que un home de la seua posició social es dedicara a recórrer el país passant una sèrie de penallitats que ara ens resulta difícil de copsar. Però les llargues hores de treball minuciosos traspuen en tota la seua obra, perquè les obres de Cavanilles són realment rigoroses, denses i voluminoses.

Recordem ara Cavanilles, i imitem-lo en allò que el va fer gran: el cultiu de la passió per la ciència. ☺

Antoni Aguilera. Director del Jardí Botànic de la Universitat de València.